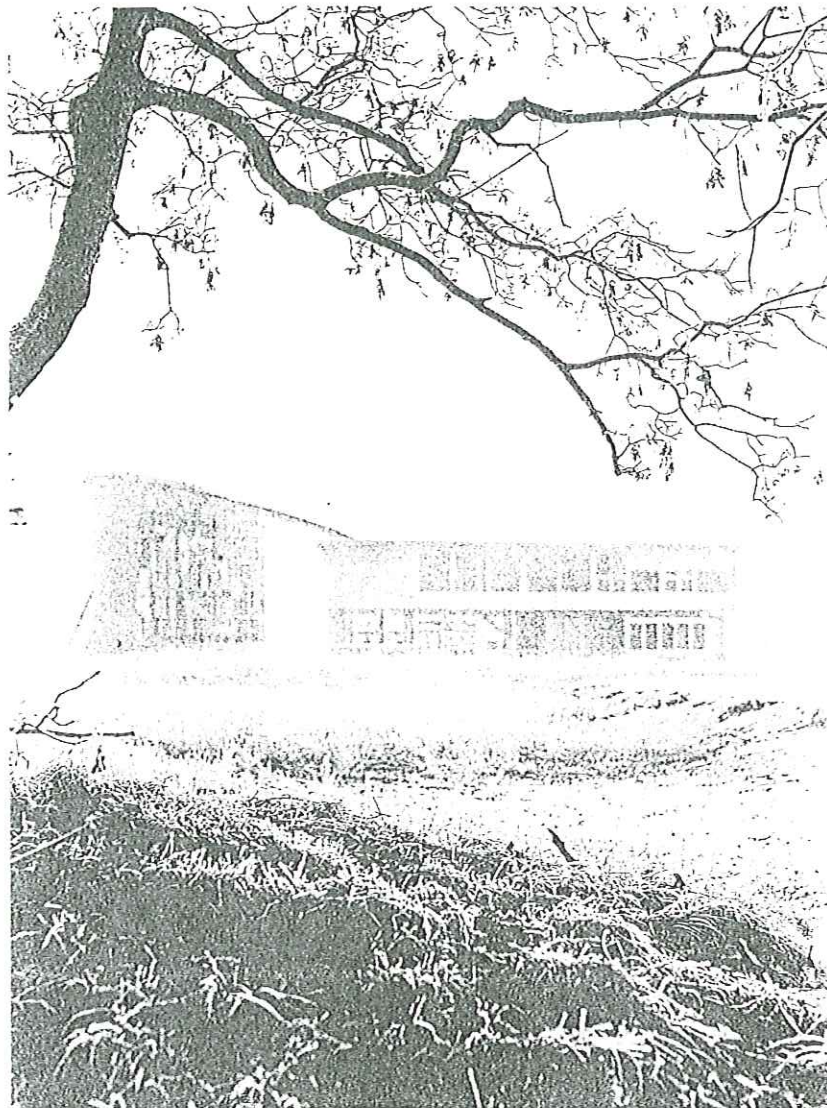

American Protestant Church

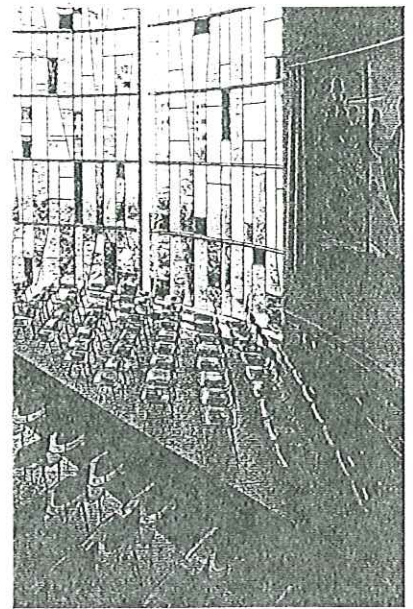
Esther de Boer van Rijklaan 20
* P. Calame-Rosset, M.M. Immerzeel
1957-1958 (Brussel);
herbouw in Den Haag 1962

Het door de Zwitserse architect P. Calame-Rosset ontworpen gebouw heeft een opmerkelijke voorgeschiedenis. In 1958 werd het te Brussel gebouwd als tentoonstellingsruimte voor de Wereld Expo. Het idee om een tentoonstellingsruimte met een religieuze sfeer te bouwen was afkomstig van de Nederlandse dominee Pieter Fagel. In een dergelijke ruimte kon het Protestantse geloof in al zijn facetten worden getoond en men kon er kerkdiensten houden voor de bezoekers van de Expo. Eventueel was het mogelijk de kerkdienst van buiten te volgen. Hiertoe werden grote doorgangen gemaakt en de wand van het ovale gebouw bestond voor een groot deel uit plexiglas. Het prefab-gebouw werd na de Expo opgeslagen.

Nadat de American Women's Club in Den Haag op het bijzondere gebouw was geïnteresseerd, werd een actie georganiseerd

om het gebouw voor Den Haag te verwerven. Het benodigde geld van \$218.000 bracht men bijeen met giften uit de hele wereld. In het Benoordenhout werd een stuk grond met hulp van de gemeente aangekocht. Nadat het gedemonteerde gebouw met een ponton was verscheept naar Den Haag werd de Zwitserse architect om assistentie gevraagd bij het identificeren van de verschillende onderdelen en bij het maken van aanvullende tekeningen. Architect M.M. Immerzeel leidde de bouw. Het oorspronkelijke ontwerp is grotendeels ongewijzigd gelaten. Aan de kerk werd een vleugel van twee verdiepingen gebouwd, ditmaal met toepassing van Nederlandse baksteen. Plannen voor een cultureel, sociaal en recreatief centrum bleken te ambitieus. Op 8 april 1962 werd de kerk gewijd. De kerk bestaat uit een ovale ruimte met een gelijk gevormd overkragend lessenaarsdak.

Voor het dak is het 'Robertson Q deck' toegepast, een afdekking met stalen panelen waarover rubberoid met ingebrande leislags is gelegd. De goten waren oorspronkelijk van plastic.

Aan weerszijden van de kansel bevinden zich grote ramen met aan de binnenzijde gekleurd plexiglas. De muren zijn bekleed met een aluminium beplating van het type 'Robertson cladding'. Aan de westelijke kopgevel is het kruis aangebracht dat in Brussel boven het altaar hing. De kerkruimte ligt iets verhoogd en biedt plaats aan 350 personen.

Op de stalen vloer - een 'Robertson Q floor' - lagen oorspronkelijk plastic tegels. Voor de kerk staat een uit H-kolommen samengestelde toren van 25 meter hoog.

Summary

This prefabricated church, partly built with very modern materials, is designed by a Swiss architect. The idea for this church was conceived by a Dutch pastor and it was used as an exhibition church in Brussels for the World Expo in 1958. The idea behind it was to let people get acquainted with the Protestant Church movement. At the end of the Expo, after more than a million people had visited the church, it was dismantled and stored, ready to be sold. It was bought by the American Women's Club of The Hague after worldwide fundraising. The dismantled building was shipped to The Hague, its parts were reidentified by the retired architect, and new drawings were made for a site in the Benoordenhout.